Magiczny Kraków

„Plac Centralny. W poszukiwaniu centrum” – nowa wystawa

2022-07-28

Nie wdając się w dyskusję, czy plac Centralny jest centrum Nowej Huty, czy nim nie jest, jedno można powiedzieć na pewno: jest miejscem dla nowohucian niezwykle ważnym. Muzeum Nowej Huty zaprasza na otwarcie najnowszej wystawy, której bohaterem będzie właśnie plac Centralny. Ekspozycja została udostępniona oglądającym 27 lipca.

Właśnie na to pytanie o „centralność” placu Centralnego starają się odpowiedzieć autorzy wystawy, sygnalizując tę kwestię już w tytule ekspozycji: „Plac Centralny. W poszukiwaniu centrum”.

„Kluczowym problemem wystawy jest to, czym plac Centralny jest w oczach mieszkańców Nowej Huty; jakie funkcje i role pełnił oraz pełni on współcześnie w życiu nowohucian. Pomimo licznych zmian, jakie następowały w jego obrębie, plac Centralny ciągle trwa jako miejsce istotne dla Nowej Huty. Tutaj celowo omijamy słowo „centrum”, choć rozważania na jego temat można odnaleźć w treści wystawy. To, czy plac Centralny jest centrum Nowej Huty, pozostaje pytaniem otwartym. Staraliśmy się pokazać różne perspektywy postrzegania placu Centralnego, pozostawiając widzom rozstrzygnięcie kwestii, czy plac stanowi centrum Nowej Huty. Stąd też doza niepewności i procesualnego pojmowania tego miejsca w podtytule wystawy: „W poszukiwaniu centrum”. Chcielibyśmy zaprosić Państwa do wspólnych poszukiwań nowohuckiego centrum i do sprawdzenia, czy plac Centralny, jak sama jego nazwa sugeruje, był i jest centrum Nowej Huty” – piszą w katalogu wystawy jej kuratorzy: Bartosz Arkuszewski i Piotr Kapusta.

Autorzy wystawy przypominają historię planowanej zmiany nazwy placu. W 2004 roku krakowscy radni zaproponowali zmianę nazwy placu Centralnego na plac im. Ronalda Reagana. Na reakcję społeczną nie trzeba było długo czekać. Mieszkańcy zawiązali Komitet Obrony Placu Centralnego, a ich działania przyczyniły się do ustalenia satysfakcjonującego dla obu stron kompromisu. 8 września 2004 roku radni uchwalili oficjalną nazwę miejsca: plac Centralny im. R. Reagana. Ale przysłuchując się codziennym rozmowom nowohucian, dalej usłyszeć można zwyczajową nazwę „plac Centralny” albo po prostu „Centralny”.

Wystawa składa się z kilku segmentów: „Centrum”, „Centra miast”, „Nazwy placu Centralnego i Komitet Obrony Nazwy Placu Centralnego”, „Centrum architektoniczne i urbanistyczne”, „Centrum komunikacyjne”, „Centrum handlowo-usługowe”, „Życie codzienne wokół placu Centralnego”, „Centrum rekreacyjne – słowo o przyrodzie i ekologii” oraz „Zakończenia”. Atrakcją wystawy, szczególnie dla młodszych zwiedzających będzie uliczna waga i saturator.

Na wystawie będzie można obejrzeć wiele archiwalnych fotografii, obrazów i rysunków przedstawiających plac Centralny i najbliższe okolice. Będą też artykuły codziennego użytku, które można było kupić w sklepach wokół placu – Cepelii, księgarni, sklepie papierniczym, Modzie Polskiej, filatelistycznym czy z artykułami wyposażenia mieszkań.

Integralną częścią wystawy będzie ekspozycja prac studentów Katedry Architektury Krajobrazu Wydziału Architektury Politechniki Krakowskiej. Zostały one wykonane pod kierunkiem dr. inż. Przemysława Kowalskiego i dr. inż. arch., arch. kraj. Miłosza Zielińskiego. Prace przedstawiają wizje dotyczące wyglądu placu Centralnego, które można sprowadzić do pytania: Co zrobić aby zwrócić plac Centralny mieszkańcom?

Zaprezentowane wizualizacje stanowią fragment całego projektu. To wybór, podyktowany chęcią zwróceniem uwagi opinii publicznej na serce Nowej Huty, czyli plac Centralny. W rzeczywistości studenci opracowywali projekty dla przestrzeni obejmującej niemal całą „Starą Nową Hutę” wraz z Łąkami Nowohuckimi.

Prace pokazują różnie podejście, różne rozumienie przestrzeni miejskiej, różną wrażliwość projektową, jednak ich częścią wspólną jest dążenie do integracji poszczególnych wnętrz i chęć stworzenia spójnej sieci przestrzeni publicznych, z wyraźnym udziałem czynnika zieleni oraz rozwiązań proekologicznych i prospołecznych.

Ekspozycję można oglądać do 8 stycznia 2023 roku. Dodatkowe informacje **tutaj**.